

УЖГОРОД



Медична галузь у найближчі роки буде серед пріоритетних для міської влади Ужгорода – наголосив Богдан Андрійів. Основне завдання – забезпечення якісної, доступної та вчасної медичної допомоги жителям громади, переселенцям, військовим. Міська влада, підкреслив Богдан Євстафійович, усіляко сприятиме реформуванню галузі, надаватиме підтримку комунальним медичним закладам.



Ярослав Глагола відзначив, що зараз зосередяться над розробкою плану дій для розвитку медицини у місті, додав, що над Стратегією потрібно серйозно попрацювати, адже це документ, за яким функціонуватимуть усі комунальні медзаклади Ужгорода.

На сьогодні у медицині немає чіткої дорожньої карти, але центральні дороговкази повинні бути враховані, додала Олена Черненко. В Ужгородській міській територіальній громаді є багато викликів, зокрема внутрішньо переміщені особи, військові, які повертатимуться із війни. Це все, вважає експертка, слід врахувати при розробці Стратегії.



Керівники медичних закладів – ужгородських міської багатопрофільної лікарні, центральної міської клінічної лікарні, міської дитячої лікарні, пологового будинку, поліклініки, міського центру первинної медико-санітарної допомоги – розповіли про слабкі та сильні сторони медичних закладів, які вони очолюють, про прибуткові та збиткові пакети медичних послуг за Програмою медичних гарантій, розказали про своє бачення створення спроможної мережі, озвучили також проблемні питання.

МЕДИЧНА ГАЛУЗЬ У НАЙБЛИЖЧІ РОКИ БУДЕ СЕРЕД ПРІОРИТЕТНИХ ДЛЯ МІСЬКОЇ ВЛАДИ

Стратегію розвитку системи охорони здоров'я Ужгорода обговорили в міській раді

Відбулася нарада за участю міського голови Богдана Андрійова, секретаря міської ради Арсена Мелкумяна, заступника міського голови Юрія Рахівського, керівника управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення міськради Ярослава Глаголи, керівників міських комунальних медичних закладів, депутатів міськради, а також Олени Черненко, засновниці та генеральної директорки Українського Медичного Альянсу – громадської організації, яка надає професійну допомогу системі охорони здоров'я України.

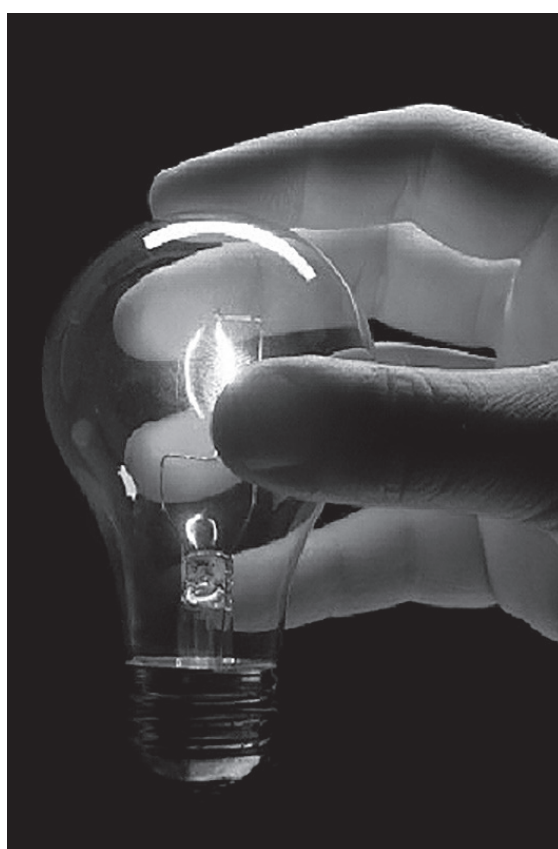
ЗАКАРПАТТЯОБЛЕНЕРГО ЗВЕРТАЄТЬСЯ ІЗ ПРОХАННЯМ ЕКОНОМИТИ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ У ВЕЧІРНІ ГОДИНИ!

Через значні ремонти на електростанціях, зокрема й виведення у плановий ремонт атомної генерації, яка після інтенсивної роботи під час опалювального сезону потребує перезавантаження палива, зменшився доступний обсяг потужності та резервів.

У вечірні години в енергосистемі задіюються всі можливі резерви для забезпечення споживачів електроенергією, але їх не завжди вистачає.

Саме тому прохання зменшити використання електроенергії у вечірні години: від 19:00 до 22:00. Ощадливе споживання саме в цей період часу дозволить знизити навантаження на енергосистему та полегшить її балансування. **Вимкніть у вечірні години бодай кілька енергоємних приладів, повимикайте світло у всіх приміщеннях, де не перебуваєте, використовуйте потужні електроприлади удень чи вночі** – і це суттєво допоможе стабілізувати роботу всієї енергосистеми України.

Тримаємо енергетичний фронт разом! Наближаємось до перемоги!



НАСТУПНОГО ТИЖНЯ – ПРЯМІ ТЕЛЕФОННІ ЛІНІЇ ЗВ'ЯЗКУ З МІСЬКОЮ ВЛАДОЮ

22 травня відбудеться пряма телефонна лінія із **заступником міського голови Вадимом Борцем**.

23 травня телефоном можна буде поспілкуватися із **заступником міського голови Василем Пинзенником**.

ЧАС ДІЇ прямих телефонних ліній – від 10:00 до 12:00. ПОПЕРЕДНІЙ ЗАПИС – за телефоном (0312) 42 80 31 (ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Після набору міського номеру і з'єднання з комутатором обов'язково слід увести ще три додаткові цифри короткого номеру – 109).



НЕМАЄ СЛІВ, ЯКІ МОГЛИ Б РОЗРАДИТИ ТА ЗМЕНШИТИ БІЛЬ МАТЕРІ, ЯКА ВТРАТИЛА СВОЮ ДИТИНУ...

Із Днем матері в Ужгородській міській раді привітали матерів та дружин Героїв – ужгородців, які загинули, захищаючи Україну від російських агресорів, у 2014 – 2023 роках.

У п'ятницю минулого тижня з рідними загиблих зустрівся міський голова Богдан Андрійович. «Немає жодних слів, які могли б розрадити та зменшити біль матері, яка втратила свою дитину. Немає слів, які б втішили чи заспокоїли рідних», – сказав Богдан Євстафійович, звертаючись до матерів та дружин Героїв. Він висловив вдячність матерям, котрі виховали синів-патріотів, завдяки яким ми маємо можливість жити, працювати, навчати дітей. Побажав здоров'я, сил та витримки, а головне – Перемоги і миру на нашій землі.

Міський голова Ужгорода запевнив, що родини загиблих завжди можуть розраховувати на його підтримку, на підтримку міської влади Ужгорода, депутатів.

Матерям та дружинам полеглих захисників вручили квіти та символічні подарунки, жінкам, які не змогли прийти, подарунки передадуть.



В УЖГОРОДСЬКІЙ МІСЬКРАДІ ВІДБУЛОСЯ ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ ВИКОНКОМУ – РОЗГЛЯНУЛИ ПОНАД ДВА ДЕСЯТКИ ПИТАНЬ

Програму фінансової діяльності та підвищення ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади Ужгородського району на 2023 рік погодили на засіданні виконавчого комітету міськради 17 травня. Документ ще внесуть на розгляд сесії міської ради.

Мета Програми – підвищення ефективності роботи Ужгородської районної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування щодо реалізації, супроводу програм розвитку району, забезпечення аналітичними, інформаційними, звітними та іншими матеріалами, які необхідні для прийняття управлінських рішень і використання для цього сучасних інформаційних технологій, фінансової та матеріально-технічної бази.

Ще на рік продовжать договір про організацію перевезень пасажирів міським автобусним маршрутом №156 «вул. В'ячеслава Чорновола – міський цвинтар «Барвінок». Таке рішення підтримали на щоготижневому засіданні виконкому Ужгородської міської ради відповідно до звернення директора комунального підприємства «Ужгородський муніципальний транспорт», щоб задовольнити потреби населення у перевезеннях.

Спільне мале підприємство «Вояж», яке здійснює роботи на об'єкті будівництва «Реконструкція будівлі громадської вбиральні з надбудовою під громадську будівлю кав'ярні з магазином в межах комплексного проекту реконструкції торгового павільйону та громадської будівлі (2-га черга) по площі Шандора Петефі, 2 «а» в м. Ужгород» рішенням виконкому зобов'язали:

- розробити та погодити проект благоустрою з врахуванням історичних відміток прилеглої території до запроєктованої громадської будівлі кав'ярні на пл. Шандора Петефі, 2 «а»;

- виконати благоустрій прилеглої території відповідно до погодженого проекту благоустрою та відновити усі елементи благоустрою (бруківку, огороження, бортові камені, тощо), які були пошкоджені або демонтовані раніше, зі збереженням історичних відміток;

- виконати відновлення та ремонт пошкодженої в результаті виконання будівельних робіт підпірної стіни річки Уж, замурувати віконний проріз в стіні, а оздоблення підпірної стіни виконати з такого самого облицьованого каменю, який по всій висоті стіни;

- привести об'єкт будівництва у відповідність до затвердженої проектною документацією та понизити висотний рівень встановленої дерев'яної опалубки перекриття підвального поверху таким чином, щоб після відновлення тротуару та його елементів благоустрою історичні (існуючі) висотні відмітки збереглися;

- частково демонтувати або засипати ґрунтом приміщення підвального поверху будівлі, що знаходиться на комунальній земельній ділянці територіальної громади міста Ужгорода.

Усі вимоги підприємство має виконати в добровільному порядку до 10 червня 2023 року. У разі невиконання вимог цього рішення управління правового забезпечення подаватиме позовну заяву до суду щодо демонтажу самовільно влаштованих конструкцій.

Рішення члени виконкому підтримали, узявши до уваги акт обстеження будівельного майданчика та об'єкта будівництва від 26 квітня 04.2023р., та враховуючи висновки робочої групи щодо виявлених під час перевірки порушень.

Погодили на засіданні місця встановлення меморіальних дощок – греко-католицькому священнику, педагогу, письменнику та культурному діячу Олександру Духновичу на фасаді будинку на вул. О. Духновича, 8 та видатному хірургу Олександру Фединцю на фасаді будинку на вул. О. Фединця, 9.

Ці питання розглянули на основі заяв та поданих відповідних документів голови Закарпатського осередку Львівського регіонального відділення Спілки дизайнерів України Михайла Беленя.

Фінансування робіт із проектування, виготовлення та встановлення меморіальних дощок, зокрема заходів до їх відкриття, покладені на замовника – Михайла Беленя.

Члени виконкому, на основі звернення фізичних та юридичних осіб, погодили на засіданні паспорти відкритих літніх майданчиків для здійснення підприємницької діяльності на базі стаціонарних ресторанних закладів на 1 рік:

- кав'ярні на пл. Корятовича, 11 на 4 посадкові місця;
- кав'ярні на вул. Августина Волошина, 22 на 24 посадкові місця;

- кав'ярні на вул. Корзо, 13 на 14 посадкових місць;
- кав'ярні на пл. Олександра Пушкіна, 3 на 64 посадкові місця;

- кав'ярні на вул. Юрія Гойди, 10 «а» на 20 посадкових місць;
- кав'ярні на вул. Тиводара Легоцького, 52 на 8 посадкових місць.

Також на виконкомі припинили дію паспортів відкритих літніх майданчиків кав'ярням: на проспекті Свободи, 31 на 8 посадкових місць, на вул. Петра Лінтура, 15/14 на 26 посадкових місць.

Крім того, ухвалили рішення про демонтаж самовільно встановлених тимчасових споруд, що знаходяться на землях територіальної громади Ужгорода та розміщені без правовстановлюючих документів органу місцевого самоврядування, а саме:

- обмежувачі руху (стовпчики) на вул. Олександра Фединця, 5;
- паркувальні бар'єри на вул. Льва Толстого, 31;
- паркувальні бар'єри на Київській набережній, 2Б (поруч з рестораном La Famiglia);
- металеві гаражі на вул. Франтішека Тішого, 13 – 3 одиниці.

Демонтувати споруди мають добровільно протягом 10 календарних днів від дати оприлюднення рішення, у разі невиконання департамент міської інфраструктури має провести демонтаж силами комунальних служб міста відповідно до чинного законодавства.

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!..

Повернувся на щиті: в Ужгороді навколішки зустріли Героя – 32-річного штаб-сержанта Віктора Синька, який загинув у бою проти російського агресора.

Віктор Миколайович Синько народився 15 листопада 1990 року в Ужгороді. Закінчив місцеву школу №12. Далі навчався у Свалявському коледжі. Строкову службу проходив у Львові у складі 80-ї ДШБ. Віктор із дитинства любив собак, тому вирішив стати кінологом.

У перші дні вторгнення росії в Україну в 2014 році, не вагаючись, пішов добровольцем боронити східний кордон – був снайпером у прикордонних військах.

У 2016-му році Віктор вдруже поїхав захищати Україну від ворога. Після успішного виконання завдання повернувся на військову службу до спецпідрозділу швидкого реагування «Шквал». У 2018-му вступив до Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького на спеціальність «Право».

Початок повномасштабного вторгнення Віктор Синько зустрів із колегами в академії, де 25 лютого 2022 року отримав диплом. За кілька днів потім разом із побратимами вже виконував бойові завдання.

Згодом із честю та відданістю ніс службу з оборони Донецької області на Лиманському напрямку. Під час короткого відновлення восени 2022 року вступив на магістратуру юридичного факультету УжНУ. А вже в грудні 2022-го знову повернувся захищати північні кордони нашої держави. Там Віктор Синько отримав підвищення – його призначили заступником начальника 2 прикордонної застави прикордонної комендатури швидкого реагування 7 прикордонного загону Західного регіонального управління Держприкордонслужби України з подальшим присвоєнням чергового звання «лейтенант».

20 квітня 2023 року без вагань знову повернувся у зону бойових дій. Мав у підпорядкуванні понад 60 людей, які поважали та бачили у Вікторі лідера, адже він ніколи не кидав товаришів у біді, допомагав, підтримував та навчав військової справи.

12 травня 2023 року противник здійснив штурмові дії та обстріл позицій підрозділів ЗСУ. Віктор Синько, виконуючи бойове завдання, від отриманих травм і поранень, несумісних із життям, загинув на полі бою біля населеного пункту Григорівка Донецької області.

Прощалися із загиблим Героєм 17 травня в Ужгородському греко-католицькому кафедральному соборі. Віддати шану захиснику прийшли містяни, рідні, близькі та друзі Віктора Синька, побратими, міський голова Богдан Андрійович, заступник начальника Ужгородської РВА Радіон Кіштулинець, військові.

Після заупокійної Літургії траурний кортеж вирушив на Пагорб Слави, де Героя поховали із військовими почестями.

У захисника залишилися батьки, дружина та син.

Відважний воїн, найкращий чоловік та батько, добрий син, вірний друг і побратим – таким був Віктор Синько. У пам'яті всіх він назавжди залишиться позитивним, веселим, цілеспрямованим, чесним, відданим, мудрим, завжди готовим допомогти, щирим патріотом.

Вічна слава і шана Герою...



ФОТОФАКТ

В ужгородському Центрі гуманітарної допомоги "Совине гніздо" минулого тижня, як і традиційно, видавали необхідне для вимушених переселенців, які зареєстровані в нашому місті.

- Зокрема, волонтери видали:
 - 100 продуктових наборів;
 - 50 наборів із солодощами для родин із дітьми;
 - 80 пакетів із необхідними речами для дітей до 2 років/

Крім того, вже без попередніх реєстрацій, тут можна було отримати одяг, постільну білизну, посуд тощо (видали близько 2000 одиниць за тиждень).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V. Волонтери вдячні благодійникам за підтримку.

Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovyne.com>



Кожного року у другу неділю травня в Україні відзначають День матері. До вітань дорогих матерів долучилися і в Ужгороді – напередодні свята на набережній Незалежності біля Лінгвістичної гімназії тривали майстер-класи з виготовлення вітальних листівок, також діти малювали на асфальті.



Ужгородські школярі, вихованці дитсадків та й загалом усі охочі могли власноруч виготовити подарунок для неньки. Завітали на локацію, подивилися поробки, поспілкувалися з дітьми та мамами і міський голова міста Ужгорода Богдан Андрійович та начальниця управління у справах культури, молоді та спорту Алла Чернубук.

Організували захід управління у справах культури, молоді та спорту, управління освіти, Ужгородська публічна бібліотека, Центр-дозвілля-будинок культури, громадська організація «Неемія».

Міський пленер «Весняний Ужгород» відбувся днями в обласному центрі на набережній Незалежності.

Учасники пленеру – художники творчої спілки «Об'єднання професійних художників Закарпаття» та викладачі й учні образотворчого відділу Ужгородської школи мистецтв – писали міські краєвиди та визначні історичні місця, об'єкти культурної спадщини та мальовничі околиці міста.

За підсумками пленеру художники залишать по одній творчій роботі для художньої виставки, після якої відбудеться відкритий благодійний аукціон на підтримку ЗСУ, про що буде анонсовано згодом, розповіла начальниця управління у справах культури, молоді та спорту Алла Чернубук.

Організатори заходів – управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради, творча спілка «Об'єднання професійних художників Закарпаття» та Ужгородська школа мистецтв.



22 багатодітні родини переселенців отримали допомогу від ужгородського Червоного Хреста.

Спальний набір (розкладка, матрац, подушка, ковдра, 2 рушники, постільна білизна) набори з посудом, засобами дитячої гігієни, а також продуктами наборами передали матерям волонтери до Міжнародного дня матері (14 травня) та Міжнародного дня сім'ї (15 травня).

Організували видачу наборів для багатодітних родин вимушених переселенців 16 травня на площі Жупанатській, 3 – у дворіку музею ім. Й. Бокшая, де знаходиться міська організація Товариства Червоного Хреста України.

Катерина з дітьми вже рік живе в Ужгороді. Переїхала до нас із Миколаївщини. Допомогу від Червоного Хреста отримує не вперше: «У мене четверо дітей, тому завжди щось потрібно. У сьогоднішньому наборі, серед того, що зараз найбільше потребувала наша родина – це посуд та засоби дитячої гігієни».

Після того, як жінки отримали набори, інструкторка Червоного Хреста провела для багатодітних мам майстер-клас із навчання навичкам надання першої допомоги дітям при невідкладних станах.

Як нагадала керівниця міської організації ТЧХ Валентина Митровіч, допомогу тут надають постійно, за інформацією про те, який вид допомоги і коли надають, потрібно стежити на сторінці у фейсбуку – Ужгородська міська організація Товариства Червоного Хреста України – та реєструватися, щоб її отримати.



НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МІСТА ТА КРИТЕРІЇ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ

будуть чітко визначені у новій Стратегії Ужгорода

Перше засідання стратегічної сесії щодо внесення змін до Стратегії розвитку міста «Ужгород – 2030» та розробки «Плану заходів з її реалізації на 2024 – 2026 роки» днями відбулося в Ужгородській міській раді.

Участь у заході взяв міський голова Богдан Андрійович, заступник міського голови Артем Погорелов, в.о. начальника управління економічного розвитку Василь Цап, заступник директора ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» Ірина Сторонянська, старший науковий співробітник ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» Андрій Дуб, а також представники громадськості, бізнесу, науковці, працівники та депутати Ужго-

родської міської ради.

На зустрічі представили Профіль Ужгородської міської територіальної громади, який розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи із розробки Стратегії та проекту «Стратегічний аналіз і рекомендації з розширення можливостей органів місцевого самоврядування і громад за допомогою відповідних стратегічних документів». Реалізація проекту стала можливою завдяки Агентству США з

міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через проєкт USAID «ГОВЕРЛА».

Кінцевим результатом запровадження нової Стратегії буде створення умов для більш якісного рівня розвитку міста в різних сферах життєдіяльності, створення «Дорожньої карти», у якій би чітко визначалися напрями розвитку та критерії їх досягнення, інформує управління економічного розвитку міста.



Протягом трьох тижнів у вільний від навчання час студенти юридичного факультету, факультетів історії та міжнародних відносин, суспільних наук, інформаційних технологій, туризму та міжнародних комунікацій отримували практичний досвід у структурних підрозділах міської ради.

Цьогорічне стажування – експериментальне: уперше до нього залучили студентів I курсу, хоч, як правило, стажуються старшокурсники. Однак усі дуже добре себе зарекомендували, про що свідчать позитивні відгуки керівників стажування-посадовців міськради.

Із молодими людьми зустрівся міський голова Богдан Андрійович. Розповів про роботу органу місцевого самоврядування, депутатського корпусу. Побажав успішного навчання, здобути вагомі знання, а після завершення вишу, додав Богдан Євстафійович, молодих людей вітатимуть, якщо вони придуть на роботу до Ужгородської міської ради. Додав, що 80% працівників – випускники саме Ужгородського націуніверситету. Закликав молодь бути активними та небайдужими до того, що відбувається у місті, інформувати міську раду про те, що потрібно виправити, які

ПІДСУМКИ СТАЖУВАННЯ СТУДЕНТІВ УЖНУ

підбили на зустрічі в Ужгородській міській раді

проблеми вирішити – на конструктивну критику посадовці реагують і беруть до уваги всі пропозиції від містян.

Проректорка УжНУ з науко-

відальної. Додав, що впевнена, що студенти отримали хороші практичні знання, перевірили те, що вони вивчали в університеті та здобули мотивацію краще вчитися.

Олена Макара, начальниця служби персоналу та спецроботи міськради, підкреслила, що всі, хто мав бажання, отримали можливість пройти стажування, почитися. Відмітила, що вже отримала хороші відгуки про студентів, які стажувалися у відділі по роботі із депутатами, відділі документального та організаційного забезпечення. Побажала кожному досягнути тієї мети, до якої він прагне.

во-педагогічної роботи Мирослава Лендьяла подякувала керівництву Ужгородської міської ради за співпрацю, відзначила, що стажування було дуже цікавим та корисним для всіх. Розповіла, що спілкувалася із деякими студентами, у яких викладає, дивилася відеорепортаж про стажування і їй сподобалася теза хлопців, які сказали, що вони ніколи не думали, що у працівників виконавчого комітету міськради так багато роботи – дуже складної та корисної, і разом із тим відпо-

Під час зустрічі студенти поділилися враженнями від стажування, а наприкінці мали можливість начоно побачити, як працює система «Віче» – детально про порядок проведення сесій та процедуру голосування депутатами за рішення молодим людям розповіла начальниця відділу по роботі із депутатами Олесь Шевчук.



УЖГОРОД ПРИЙМАВ V ГІМНАЗІАДУ ШКОЛЯРІВ УКРАЇНИ З ГАНДБОЛУ



Змагання серед дівчат 2008 – 2009 років народження проходили 10 – 15 травня в спорт-комплексі «Юність».

Перед відкриттям Гімназіади міський голова Богдан Андрій привітав начальника Закарпатського обласного відділення (філії) комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, голову відокремленого підрозділу Закарпатського обласного відділення Національного олімпійського комітету України Івана Ріяка із 70-річчям, подякував за багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм, побажав міцного здоров'я та наснаги.

На змагання до Ужгорода приїхали 12 команд, а це близько 200 спортсменів, із Львівської, Тернопільської, Хмельницької, Київської, Дніпропетровської, Чернівецької, Полтавської, Миколаївської, Сумської, Київської, Закарпат-



ської областей та міста Києва, інформує управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради.

В офіційному відкритті Гімназіади взяли участь і секретар

міської ради Арсен Мелкумян, заступник міського голови Василь Гомонай, начальниця управління у справах культури, молоді та спорту міськради Алла Чернобук.

V ЛІТНЮ ГІМНАЗІАДУ ТА ЧЕМПІОНАТ ЗАКАРПАТТЯ ЗІ СПОРТИВНОГО ОРІЄНТУВАННЯ ПРИСВЯТИЛИ ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ЧЕПИ

Близько 200 спортсменів, які представляли збірні команди міст, районів, ОТГ краю, ДЮСШ, позашкільних навчальних закладів, спортивних клубів, змагалися в Ужгороді. Тут днями відбулися V літня гімназіада та командний чемпіонат Закарпатської області зі спортивного орієнтування, присвячений пам'яті Володимира Чепи.

Змагання – особисто-командні, у різних вікових категоріях, на різних дистанціях. На церемонії закриття нагороди переможцям вручали міський голова міста Ужгорода Богдан Андрій та начальниця управління у справах культури, молоді та спорту Алла Чернобук.

Володимир Чепи, пам'яті якого присвятили турнір, 36 років керував Закарпатським центром туризму, краєзнавства, екскурсій і спорту учнівської молоді. Був активним громадським діячем, віце-президентом обласної федерації спортивного туризму, президентом Асоціації туристичних підприємств Закарпатської області, організатором змагань зі спортивного орієнтування.



Адміністрація, педагогічний, учнівський та батьківські колективи Лінгвістичної гімназії ім. Т. Г. Шевченка вітають вчителя української мови та літератури Пекар Олену Василівну з нагоди чудової дати – 70-річного ювілею.

Від щирого серця бажаємо душевної гармонії, матеріального благополуччя та безмарного неба. Нехай щастя та удача будуть вічними супутниками, а здоров'я ніколи не підводить. Бажаємо надійних та добрих друзів поряд, які підтримають у скрутну хвилину та розділять щасливі моменти вашого життя.



ФОТОВИСТАВКА «СВІТ І ЙОГО ОБЛИЧЧЯ» ДАНСЬКОГО ФОТОХУДОЖНИКА ТРИВАТИМЕ ДО 28 ТРАВНЯ

Експозицію Леїфа Алвіна відкрили в Ужгороді, у Закарпатському обласному краєзнавчому музеї ім. Тиводара Легоцького.

Мистецький захід реалізували у межах проекту Карпатського виставкового центру Міжнародної федерації фотомистецтва «Світ підтримує українських митців».

Автор робіт Леїф Алвін народився і виріс у місті Ольборг (Данія), яке розташоване неподалік Горсенса – міста-побратима Ужгорода. Колекцію з 33-ох представлених у музеї світлин фотографа подарував для благодійних цілей.

Презентацію експозиції відвідали й начальниця управління у справах культури, молоді та спорту Алла Чернобук та її заступниця Ольга Василендра. Алла Леонідівна передала для Леїфа Алвіна подяку міської ради за підтримку Ужгорода як одного з 22-ох фотографічних центрів світу та співпрацю у галузі культури і мистецтва.

Нагадаємо, у травні 2021 року на базі Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т. Легоцького створили Карпатський виставковий центр Міжнародної федерації фотомистецтва (FIAP), який став 21-м осередком цієї найповажнішої фотографічної організації у світі.

Фотовиставка робіт Леїфа Алвіна триватиме до 28 травня. Не пропустіть!



В ОБЛАСНОМУ ЦЕНТРІ ВІДБУВСЯ ПЛЕНУМ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНИ

Голова Ради Андрій Дурунда розповів присутнім, на чому останнім часом була зосереджена робота колективу міської ради ветеранів.

Найперше – допомога людям похилого віку, які нині потребують уваги. Інколи навіть не так матеріальної, як психологічної – звичайної людської та моральної підтримки.

Андрій Ілліч запропонував хвилиною мовчання вшанувати великих героїв у боротьбі з російськими агресорами, привітав присутніх зі святом з нагоди Дня пам'яті та примирення та 78-ю річницею перемоги України в Другій Світовій війні, побажав ветеранам війни, праці, військової служби, правоохоронних органів, пенсіонерам скорішого закінчення війни і щоб кожний їхній день був наповнений щедрим сонячним теплом, любов'ю та повагою рідних і близьких.

Також на пленумі були представлені новий заступник голови обласної організації ветеранів – журналіст Василь Нитка та новий заступник голови міської ради ветеранів – Василь Фріга.

Олена Дроздецька

ВОДОКАНАЛ УЖГОРОДА: ВИТРАТИ НА ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ ВЖЕ НЕ ПЕРЕКРИВАЮТЬСЯ ЧИННИМ ТАРИФОМ

Адміністрація КП «Водоканал м. Ужгород» інформує громаду міста про чинні тарифи та реальний стан справ у цьому питанні. До відома: востаннє тариф на водопостачання та водовідведення переглядався регулятором наприкінці 2021 року. Підприємство несе збитки і змушене шукати додаткові резерви та можливості для їх компенсації. Так, збитки за основним ліцензованим видом діяльності за підсумком I кварталу 2023 року складають: за централізоване водопостачання – 9 мільйонів 270 тисяч гривень, за централізоване водовідведення – 2 мільйони 69 тисяч гривень.

ЧОМУ НЕОБХІДНО ВРАХОВУВАТИ ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ?

Незважаючи на воєнний стан у країні, питання очистки води не втрачає своєї актуальності, а стає ще більш гострим. Неякісне екологічне забезпечення надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення впливає на поширення інфекційних хвороб і масових неінфекційних захворювань (отруєнь). Тобто вчасне придбання та використання якісних реагентів дасть змогу уникнути цих проблем.

ЗА ЧИЙ КОШТ ЗАРАЗ ВІДБУВАЄТЬСЯ УТРИМАННЯ СИСТЕМИ ВОДОГОНІВ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ?

Є ціна послуги (тариф) за водопостачання та водовідведення, за яку сплачує споживач – це фізична або юридична особа.

Відповідно до вимог законодавства України економічно обґрунтовані витрати собівартості надання послуг з центра-

лізованого водопостачання та централізованого водовідведення мають відшкодовуватися за рахунок відповідних тарифів.

Наразі склалася ситуація, коли фактичні витрати на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення вже не перекриваються чинним тарифом. Доходи нашого підприємства різко зменшилися, а витратна частина стрімко зростає внаслідок значного росту цін на матеріали на ремонт, реагенти, пально-мастильні матеріали, електроенергію тощо. «Довоєнні» тарифи вже не покривають всіх першочергових витрат на водопідготовку та очищення каналізаційних стоків.

У подальшому значний ріст цін на матеріали на ремонт водопровідних та каналізаційних мереж буде унеможливити оперативне реагування на аварії і здійснення планових робіт із їхнього ремонту. Це у свою чергу може призвести до великих втрат води та неналежного виконання робіт із заміни мереж та реконструкції об'єктів.

Так, за I квартал 2023 року працівники ужгородського водоканалу ліквідували в 87 аварійних витоків води та 359 заторів на каналізаційних мережах.

Відсутність коштів на ремонт водопровідних та каналізаційних мереж може призвести до великих втрат води, також постає загроза нестабільної подачі води мешканцям і промисловим об'єктам нашого міста.

ЯКІ ЧИННИКИ ВПЛИВАЮТЬ НА ТАРИФ?

Що стосується структури тарифів на централізоване водо-

постачання та централізоване водовідведення, то основними її складовими є:

- електрична енергія;
- пально-мастильні матеріали;
- реагенти;
- матеріали на ремонт водопровідних та каналізаційних мереж;

цін складових собівартості цих послуг.

Для прикладу, відсутність коштів у тарифах для відшкодування витрат на купівлю електричної енергії призводить до виникнення заборгованості та негативно впливає вже на ринок електричної енергії і функціонування суб'єктів господарювання

тарно-епідеміологічному благополуччю населення.

Погіршиться стан розрахунків водоканалів за електричну енергію, виникатиме заборгованість, що негативно впливатиме на енергетичну галузь.

Також підвищиться рівень зношеності мереж та обладнання, збільшиться кількість аварійних ситуацій та час на відновлення роботи систем водопостачання та водовідведення.

До того ж, це спричинить відтік кваліфікованих кадрів на водоканалах через неналежний рівень заробітної плати.

Надання державою гарантій суб'єктам господарювання, що здійснюють постачання житлово-комунальних послуг, зокрема компенсації різниці у фактичних витратах на постачання житлово-комунальних послуг та цінами/тарифами, встановленими на такі послуги, вимагає розробки додаткових інструментів з боку держави із відшкодування таких витрат, наявності вільних коштів, закладених у бюджет під такі компенсації, а це у свою чергу, потребує багато часу. Тому й очікувати на такі відшкодування ближчим часом практично нереально. А підприємству вже сьогодні потрібно продовжувати надавати населенню наші послуги на рівні попередніх періодів.

ЯКІ МОЖЛИВІ ДІЇ?

Найдієвішим і оперативним вирішенням цієї ситуації вважаємо ухвалення економічно обґрунтованих тарифів. Інші додаткові джерела фінансування у підприємства наразі відсутні.

Дуже сподіваємося на розуміння та підтримку з боку населення у питанні підняття тарифу для покриття збитків, що виникли внаслідок неактуального чинного тарифу на централізоване водопостачання та водовідведення в умовах сьогоднішнього стабільного функціонування об'єкту критичної інфраструктури Водоканалу.

З повагою

адміністрація

КП «Водоканал м. Ужгород»



- амортизаційні відрахування на виконання інвестиційної програми;
- оплата праці;
- податки та обов'язкові платежі.

ЧОМУ ВЗАГАЛІ ПОСТАЄ ПИТАННЯ ПЕРЕГЛЯДУ (КОРИГУВАННЯ, ПІДВИЩЕННЯ) ТАРИФІВ?

Необхідність перегляду тарифів зумовлена постійною зміною вартості складових, які впливають на собівартість послуг із централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Тобто, якщо змінилися ціни на електричну енергію, реагенти, пально-мастильні матеріали тощо, відповідно виникає необхідність у перегляді тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення з урахуванням актуальних

на цьому ринку.

Зазначимо, що у 2022 – 2023 роках змінилась ціна на такі витрати:

- на електроенергію – у середньому зросла на 30%;
- на пально-мастильні матеріали – більш ніж на 60%;
- на реагенти – зросла вдвічі;
- податки (екологічний податок) – ріст 50%.

ЩО СТАНЕТЬСЯ, ЯКЩО ТАРИФИ НЕ ПЕРЕГЛЯДАТИ?

Якщо тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення не будуть покривати економічно обґрунтовані витрати собівартості цих послуг, наслідки можуть бути негативними.

Відсутність тарифних коштів на реагенти вплине на якість води та нестиме загрозу сані-

Полянська сільська рада повідомляє про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки до містобудівної документації «Визначення планування організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану с. Солочин, урочище "Біласовиця", площею 0,0847 га, кадастровий номер земельної ділянки: 2124081600:04:001:0436».

Ознайомитися із Заявою можна на сайті Полянської сільської ради за адресою: <http://polyanska-gromada.gov.ua> Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території подаються до виконавчого комітету Полянської сільської ради.

Юридична адреса: 89313, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с.Поляна, вул.Духновича, 63, тел. (03133) 7-45-22

Відповідальна особа: Гайпел Віктор Тиберійович, E-mail: gaipe1@ukr.net

Холмківська сільська рада повідомляє про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки до проекту детального плану території «Детальний план території земельних ділянок для індивідуального садівництва за межами населеного пункту с. Кошчова, ур. «9-ий Сектор».

Ознайомитися із Заявою можна на сайті Холмківської сільської ради <http://Holmoksirada@meta.ua/> Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території подаються до Холмківської сільської ради: 89422, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, село Холмок, вулиця Свободи, будинок 50.

Батівська селищна рада оголошує про початок процедури розгляду та врахування пропозицій громадськості до проекту документа державного планування та Звіту по стратегічну екологічну оцінку. ПОВНА НАЗВА ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Детальний план території «Детальний план території для розміщення та функціонування індустріального парку «БФ ТЕРМІНАЛ» в смт. Батьово та с.Батрадь Берегівського району Закарпатської області».

Мета розроблення детального плану території – визначити основні параметри забудови в межах проектованої території для нового будівництва будівель та споруд промисловості. Проект розроблено на підставі рішення першого за-

сідання дев'ятнадцятої сесії 8-го скликання Батівської селищної ради від 14.04.2023р. №689

Замовник містобудівної документації – Виконавчий комітет Батівської селищної ради.

Розробник проекту детального плану – ФОП, архітектор Зазулич С.І.

Виконавець звіту про СЕО – ФОП Зазулич С.І.

ОРГАН, ЩО ПРИЙМАТИМЕ РІШЕННЯ ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ – Батівська селищна рада.

ПЕРЕДБАЧУВАННЯ ПРОЦЕДУРА ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ

Дата початку та строки здійснення процедури: громадське обговорення проекту Детального плану та Звіту про стратегічну екологічну оцінку розпочато з дня їх оприлюднення – 19 травня 2023 р. на сайті Батівської селищної ради за адресою <https://bativovogada.gov.ua/> та триватиме до 21 червня 2023 р.

ДАТА, ЧАС І МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ЗАПЛАНОВАНИХ ГРОМАДСЬКИХ СЛУХАНЬ

22 червня 2023 року о 10.00 год. в приміщення селищної ради за адресою: 90212, Закарпатська обл., Берегівський р-н, смт Батьово, вул.Кошута, буд. 128, відбудуться громадські слухання з презентацією та експонуванням проекту.

Ознайомитися з проектом Детального плану та Звітом про стратегічну екологічну оцінку, а також звертатися з пропозиціями та зауваженнями в усній і письмовій формі можливо до відділу містобудування та архітектури Батівської селищної ради за адресою: 90212, Закарпатська обл., Берегівський р-н, смт Батьово, вул. Кошута, буд. 128

Пропозиції та зауваження просимо надавати до 21 червня 2023 року.

НЕОБХІДНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ТРАНСКОРДОННИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ щодо проекту документа державного планування – відсутня.

Полянська сільська рада оголошує про початок процедури розгляду та врахування пропозицій громадськості у проекті детального плану території та стратегічній екологічній оцінці проекту документа державного планування

ПОВНА НАЗВА ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Детальний план території «Визначення планування організації та розвитку території, уточнення положень генерального плану с. Толубине, урочище "Ниви", кадастровий номер земельної ділянки:

2124081600:04:002:0083, площею 0,1300 га».

Мета розробки детального плану – визначити параметри проектованої забудови в межах земельних ділянок, які розташовані на території охопленої детальним планом та за необхідності, передбачити зміну виду цільового призначення земель.

Проект розроблено на підставі рішення двадцять другої сесії восьмого скликання Полянської сільської ради від 15 грудня 2022 року № 958.

Замовник містобудівної документації – Виконавчий комітет Полянської сільської ради.

Розробник проекту детального плану та Звіту про стратегічну екологічну оцінку – ФОП Зазулич С.І.

ОРГАН, ЩО ПРИЙМАТИМЕ РІШЕННЯ ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ – Полянська сільська рада.

ПЕРЕДБАЧУВАННЯ ПРОЦЕДУРА ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ

Дата початку та строки здійснення процедури: громадське обговорення проекту Детального плану та Звіту про стратегічну екологічну оцінку розпочато з дня їх оприлюднення – 18 травня 2023 року на сайті Полянської об'єднаної територіальної громади за адресою: <https://polyanska-gromada.gov.ua/>, та триватиме до 21 червня 2023 року.

ДАТА, ЧАС І МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ЗАПЛАНОВАНИХ ГРОМАДСЬКИХ СЛУХАНЬ

21 червня 2023 року о 11.00 годині у приміщенні сільської ради за адресою: с.Поляна, вул.Духновича, 63 відбудуться громадські слухання з презентацією та експонуванням проекту.

Ознайомитися з проектом Детального плану та звітом про стратегічну екологічну оцінку можна в сільській раді.

ОРГАН, ДО ЯКОГО ПОДАЮТЬСЯ ЗАУВАЖЕННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ, ЙОГО ПОШТОВА ТА ЕЛЕКТРОННА АДРЕСИ ТА СТРОКИ ПОДААННЯ ЗАУВАЖЕНЬ І ПРОПОЗИЦІЙ

Зауваження і пропозиції до Звіту із стратегічної екологічної оцінки, проекту Детального плану території подаються до виконавчого комітету Полянської сільської ради за адресою: 89313, Закарпатська обл., Мукачівський р-н, с. Поляна, вул. Духновича, 63, тел. (031) 33 74522.

Строк подання зауважень і пропозицій до 21 червня 2023 року. Пропозиції та зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

НЕОБХІДНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ТРАНСКОРДОННИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ щодо проекту документа державного планування відсутня.

ОГОЛОШЕННЯ

• **УЗВ'ЯЗКУ З ВТРАТОЮ ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ** Свідоцтво про право власності на нерухоме майно серії ЯЯЯ № 705261, видане 11.09.2007 р. виконавчим комітетом Ужгородської міської ради на будинок, що знаходиться за адресою: Закарпатська обл., м. Ужгород, вул. Сурикова, буд. 28; який належить на праві приватної власності гр. Гаголі Берталону Йосифовичу; Свідоцтво видане згідно рішення виконкому Ужгородської міської ради № 19 від 21.01.1960 року; номер витягу про реєстрацію права власності на нерухоме майно серії ССГ № 199823, видане КП "БТІ м. Ужгород": 16308082 від 17.10.2007 р.; реєстраційний номер 20233822; номер запису 2936 в книзі 29.

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств від 10 по 16 травня пішли із життя 17 УЖГОРОДЦІВ:

- Курилов Олександр Іванович 1957 р.н.
- Магеррамова Євгенія Іванівна 1939 р.н.
- Красицький Олександр Миколайович 1975 р.н.
- Палінкаш Олена Андріївна 1951 р.н.
- Білінська Емілія Гаврилівна 1979 р.н.
- Коштура Андрій Іванович 1933 р.н.
- Валько Ірина Юріївна 1961 р.н.
- Соломін Володимир Юрійович 1950 р.н.
- Оверчук Євгенія Фірсівна 1953 р.н.
- Попович-Грабовська Маргарета Людвігівна 1927 р.н.
- Палешник Марія Іванівна 1941 р.н.
- Студеняк-Токарюк Василиса Миколаївна 1944 р.н.
- Марченков Віктор Іванович 1938 р.н.
- Скрип Мігаль Яношович 1939 р.н.
- Невський Глеб Вадимович 1966 р.н.
- Горлов Олексій Олексійович 1988 р.н.
- Письменицький Анатолій Іванович 1938 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ЇМ БУДЕ ПУХОМ...



Маленький син кантора місцевої римо-католицької церкви Дежо Задор мав музичний талант – це бачили усі. Переконана в тому була й сестра Ільда – черниця, котра навчала хлопчика грати на роялі в музичній школі церковного навчального закладу «Будинок Гізелли». Чи міг тоді знати Дежо (Дезидерій) Задор, що через багато років у цій будівлі діятиме музичний коледж, названий його ім'ям? Звісно, ні. То як історія закрутилася таким химерним чином?

Якщо ви ще не здогадалися, у цій статті йтиметься про дуже красиву й дбайливо відреставровану будівлю на вулиці Волошина, 13. Над входними дверима видно дивом вцілілу табличку з надписом «Gizella-ház» (з угорської мови – «будинок Гізелли»). Саму Гізеллу можна побачити вище, у ніші. Білосніжна скульптура зі золотистою короною зображує дружину першого угорського короля Іштвана I Святого – королеву Гізеллу (Баварську). Разом із чоловіком вона багато зробила для розповсюдження католицизму в Угорщині, а після його смерті стала монахинєю. Скульптура і надпис на табличці означають, що Гізела була покровителькою цього будинку, в якому багато років діяв римо-католицький навчально-виховний заклад.

Історію його можна почати з цитати Кароя Мейсароша в книжці «Історія м. Унгвара від найдавніших часів донині» (1861), в якій описувалася занедбана справа виховання дівчат у комітаті Унг: «Жінки-єврейки та вимуштровані заангажовані незаміжні дівиці монополізували святу справу жіночого виховання. За великі гроші бідних громадян у вразливі душі вливали отруту французького кокетства та німецького міщанства» (цитуємо у перекладі Оксани Мокринин). Ідея створення римо-католицького навчального закладу для дівчат, як писав той же Карой Мейсарош, належала сотмарському єпископу Мігаю Гоошу, котрий у 1859 році приїхав до міста й на великій зустрічі озвучив необхідність створення школи. Слово єпископа (після 1804 року римо-католицька парафія міста підпорядковувалася саме Сотмарській дієцезії з центром у Сотмарі (нині – Сату-Маре)) було дуже вагомим, тож священники та міська інтелігенція почали збір коштів.

Організували все досить швидко, приміщення для школи на вулиці Капітульній винайняли у казни. Газета «UNG» писала пізніше, що та будівля знаходилася на місці гуртожитку для священницьких сиріт «Алумнеум»

читати, що до початкової трикласної школи одразу записали 257 дівчаток – доволі велику кількість як на тодішній маленький Унгвар. Діти вивчали угорську та німецьку мову, арифметику,

Це була проста двоповерхова будівля, що мала, можливо, мансарду під стрімким дахом. Заїжджі двори завжди були місцем неспокойним, тож римо-католицька парафія купівлею цієї споруди



Фото – з колекції Skultéty Csaba

релігію, географію, історію, малювання та ручні праці (плетіння, шиття, вишивання, декоративні роботи), ведення домашнього господарства.

Роль педагогів від першого дня виконували надіслані єпископом черниці-вінцентіанки (Доньки милосердя св. Вінсента). Першою керівницею закладу була монахиня сестра Флора (Бот), їй допомагали сестри Армелла, Амброзія та Серафін. Варто зауважити, що спершу цей заклад не називався іменем Гізелли, був просто римо-католицькою дівочою школою. Покровительство королеви Гізелли школа отримала у 1867 році, причому

дозвіл на це дав особисто король Франц Йосиф.

Тоді ж, у 1867-му (за іншими даними, це сталося у 1862 році) для потреб школи церква придбала в безпосередній близькості від будинку священника спо-



вбивала одним пострілом двох зайців: позбувалася неприємного сусідства й отримувала поруч просторе приміщення для потреб дівочої школи. Придбану будівлю трохи реконструювали, а позаяк навчальних приміщень

закладу. Варто наголосити, що навчалися у школі дівчатка не безкоштовно, але вартість була невеликою, аби освіту могли отримувати навіть діти з найбідніших родин. Зрозуміло, що оплата за навчання не покривала усіх витрат школи, тож основне фінансове навантаження завжди лежало на парафії й покривалося з пожертв.

Мешканці міста були дуже задоволені рівнем викладання та ставленням до дівчат у школі. У пресі наголошувалося, що черниці були добрими до дітей, привчали їх до скромності та релігійності. У 1884 році директорка «Будинку Гізелли» сестра Флора навіть отримала золоту відзнаку від короля. Коли через 3 роки її не стало, новою директоркою обрали сестру Бернарду (Гаушер). Цю посаду вона займала 15 років, мріючи й розробляючи плани щодо розширення старої будівлі школи. Сестра Бернарда багато років мужньо боролася з туберкульозом кісток, який знерухомив її праву руку. Своїм вихованкам вона показувала справжній приклад стійкості, навчившись усе робити лише лівою рукою – навіть дуже уміло вишивала нею. На жаль, побачити на власні очі нову будівлю «Будинку Гізелли» сестра Бернарда так і не встигла – померла у травні 1902 року.

Того ж місяця у місцевій пресі з'явилася радісна новина: завдяки щедрим жертвам двох священників перебудова «Будинку Гізелли» почнеться ще в 1902 році. Загалом за попередніми розрахунками сума перебудови мала орієнтовно скласти 40 000 крон. Половину цієї суми, тобто 20 000 крон, пожертвував сотмарський єпископ Дюла Меслені, ще 12 000 крон додав канонік Карой Гегелейн – отже, обидва священники зробили дуже великий вклад у справу і надали справді великі

6 червня 1902 року в приміщенні плебанії відбувся конкурс на визначення підрядника будівельних робіт. Переможцем конкурсу стало підприємство «Kikélyi és Bottyán» зі Сотмара (Сату-Маре). Вже через тиждень стару будівлю колишнього заїжджого двору «Блакитна куля» повністю розібрали. На її місці почали зводити нову ошатну споруду. На першому поверсі знаходилися 4 великих навчальних приміщення, більшу частину другого займали житлові кімнати черниць та дівчат, котрі проживали у закладі. Будівництво тривало протягом усього літа й за планом мало завершитися вже до 1 жовтня – аби діти могли без великого запізнення почати новий навчальний рік. Так і сталося: вже в жовтні нова споруда «Будинку Гізелли» була повністю готова й облаштована для навчання і проживання. Усе це встигли зробити всього за 4 місяці!

В'їжджала школа до нової будівлі вже під керівництвом нової директорки – сестри Ізабелли (Рейпаші), котра багато років працювала в закладі вчителькою. Зміни пішли на користь школі, котра стала такою популярною, що до неї почали проситися на навчання дівчатка інших віросповідань – навіть іудейки. «Будинок Гізелли» був у цьому питанні дуже демократичним, не відмовляв нікому. Згодом з'явилася також ідея про відкриття на базі закладу дитячого садка для дівчаток та хлопчиків, тож нова будівля швидко стала затісною. Її розширення провели у 1907 році. За 15 000 крон до неї добудували приміщення для дитячого садка, додаткові класи та каплицю, в якій щодня проводилися богослужіння («домашнім» священником закладу був вчитель релігії місцевої гімназії др. Шандор Фібігер). Таким чином у розширеному «Будинку Гізелли» були дитсадок, 6 класів школи, курси рукоділля та музики, комфортний інтернат на 32 особи, каплиця, житлові кімнати для семи монахинь.

У 1909 році «Будинок Гізелли» гучно святкував своє 50-річчя. 10 жовтня в римо-католицькій церкві був освячений білий



(«Алумней»), нині будинок на вул. Капітульній, 18). Школу там відкрили 4 жовтня 1859 року, навчання розпочалося 6 жовтня. Аби зрозуміти, наскільки це було потрібне рішення, варто зазна-

руду заїжджого двору «Блакитна куля». Як виглядала «Блакитна куля», видно на кількох старовинних листівках початку ХХ століття.

місце і для проживання черниць, а також облаштування інтернату, де на постійній основі могли проживати 5 – 10 вихованок

суми коштів, фактично повністю профінансувавши масштабне будівництво. Решту суми зібрали парафіяни й надали інші благодійники. Газета «UNG» відзначала також велику роль місцевого параха Йожефа Бенкьо, котрий просив допомоги у вищого духовенства і керував збором решти суми.

Спальня дівчат в інтернаті «Будинку Гізелли», фото – з колекції Skultéty Csaba

шовковий прапор із вишитим на ньому сяючим хрестом, образами сердець Ісуса та Марії.

Закінчення на наступній сторінці

Російсько-українська війна, на жаль, щодня забирає життя наших героїчних воїнів. Першим загиблим у цій війні ужгородцем став 29-річний Шандор Кіш – його життя обірвалося 24 лютого 2022 року в Очакові на Миколаївщині. Відтоді на території кладовища на горі Кальварії в Ужгороді кількість поховань сягнула вже більше 50-ти, ховати загиблих військовослужбовців почали в другий ряд. Оскільки з часу перших захоронень вже минув рік і родини загиблих воїнів висловили наміри поставити на їхні могили надгробні пам'ятники, міська влада Ужгорода запропонувала фінансово взяти на себе це питання, розробивши й загальну концепцію меморіалу. Яким він буде – розкажемо далі.

Проект меморіалу загиблим Героям можна розділити на дві частини: Департамент міської інфраструктури та Ужгородський комбінат комунальних підприємств розробили схему захоронень та облаштування доріжок; а концепцію вигляду надгробних пам'ятників підготувало міське управління містобудування та архітектури, залучивши молодого ужгородського архітектора Євгенія Приходька. Головний архітектор міста Олег Боршовський розповів, що єдина концепція меморіалу є дуже важливою, адже це місце на довгі роки стане особливим, нагадуватиме про героїчну боротьбу та зв'язку наших воїнів. «Якщо не почати розробку єдиного вигляду зараз, родини загиблих почнуть встановлювати різні пам'ятники, в результаті чого втратиться відчуття комплексу, єдності цих захоронень, – пояснює Олег Боршовський. – Міська влада Ужгорода вирішила розробити загальну концепцію, однак останнє слово однозначно має бути за родинами загиблих. Аби створити дійсно гарний проект, ми з архітектором Євгенієм Приходьком ретельно вивчили світові практики облаштування військових меморіалів. У багатьох країнах можна побачити в таких місцях дуже лаконічні надгробки єдиного зразка без горизонтальної плити – як на відомому Арлінгтонському цвинтарі в США, де ховають учасників війн. Однак ми вирішили, що

така концепція не підійде для Ужгорода, тож вирішили запропонувати більш традиційний вигляд надгробних пам'ятників».

Автор проекту, який запропонували для розгляду родинам загиблих Героїв, архітектор Євгеній Приходько каже, що головна ідея полягає в лаконічній урочистості майбутнього меморіалу. «Ми свідомо пропонуємо відмовитися від чорного кольору, натомість зробити надгробні пам'ятники світлими, – пояснює архітектор. – Коли люди будуть підніматися на Кальварію, перед ними постануть однакові акуратні білі або світло-сірі надгробки, а горизонтальні плити здаватимуться маленькими сходишками, що нагадуватимуть, якою великою ціною дається боротьба за нашу країну. Матеріал ще не погоджений остаточно: це може бути сірий граніт з легкими білими вкрапленнями або білий штучний камінь. Темним каменем буде виділена зона, де будуть вказані прізвище, ім'я, по-батькові загиблого, дата його народження і смерті. Ліворуч ми пропонуємо зробити позначку про віросповідання воїна (зображення хреста, зірки Давида, півмісяця, іншого символу або без нього, якщо людина була атеїстом). Також пропонуємо додати зображення емблеми підрозділу, в якому воював загиблий, а з правого боку надгробка розмістити зображення тризуба, як символу держави. Горизонтальна плита над місцем поховання має бути невисокою, в ній також пе-

редбачене місце для висадження квітів».

Днями цю концепцію обговорили в приміщенні Ужгородської міської ради з родинами загиблих воїнів. Більшість присутніх висловлювали підтримку ідеї єдино-

не узгодять з родинами загиблих усі деталі, аби потім ніхто не висловлював скарг. Саме тому в міській раді просять усіх, кого цікавить облаштування меморіалу, долучитися до обговорення його вигляду на цьому етапі.

Після того, як пресслужба Ужгородської міської ради оприлюднила інформацію про першу зустріч і обговорення концепції меморіалу, містяни в коментарях почали висловлювати свої пропозиції, наприклад, про те, що вигляд надгробків варто зробити у формі козацьких хрестів. Але розробники задуму кажуть: треба пам'ятати, що в цій війні беруть участь представники різних віросповідань – враховуючи це, надгробний пам'ятник має бути нейтральним за формою, але максимально персоналізованим.

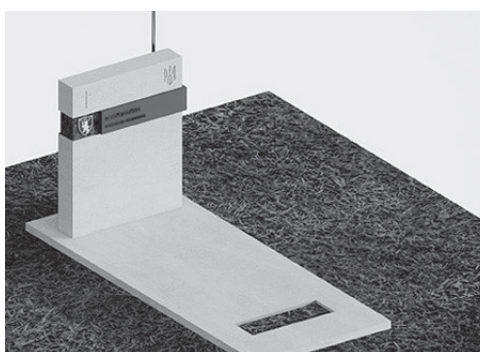
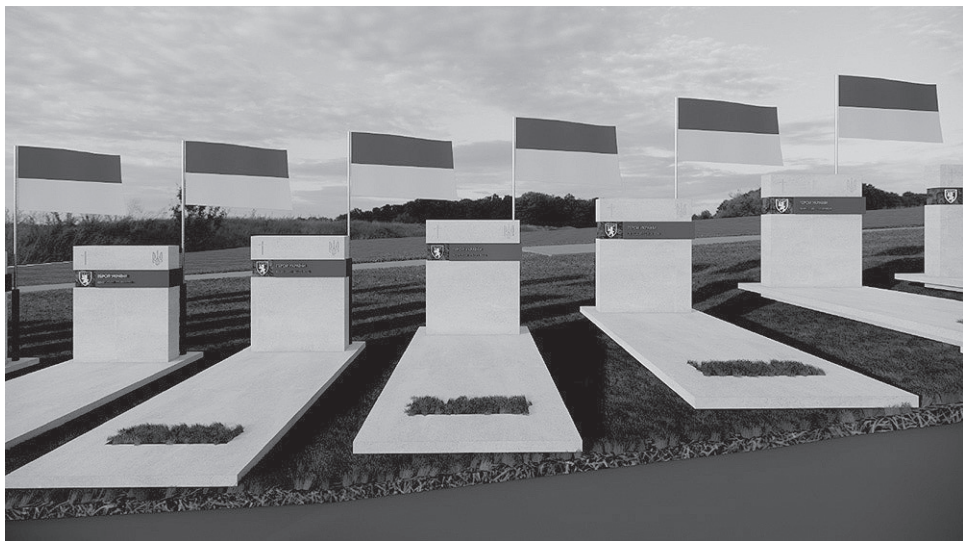
Коли на Кальварії почнуть облаштування нового меморіалу, в міській раді поки ска-

зати не готові. Після того, як концепція буде узгоджена з родинами загиблих, почнеться розробка проекту. Спершу на цій ділянці цвинтаря прокладуть доріжки, сформувавши схему захоронень. За цей час із міського бюджету будуть виділені кошти на закупівлю матеріалів та виготовлення однотипних надгробків. Родини загиблих захисників обіцяють тримати в курсі справ та повідомити про початок облаштування меморіалу.

«Про Захід» Тетяна ЛІТЕРАТІ

МЕМОРІАЛ ЗАГИБЛИМ ВОЇНАМ:

в Ужгороді розробляють єдину концепцію вигляду захоронень Героїв



Початок на попередній стор.

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: «БУДИНОК ГІЗЕЛЛИ»

Прапор віднесли до каплиці «Будинку Гізелли», після чого на гостей свята чекав концерт за участі вихованців закладу. З нагоди такої дати газета «UNG» згадала у статті всіх монахинь, котрі працювали в закладі. Про перших трьох – Армелу (згодом вона стала керівницею монахинь-медсестер, котрі працювали у міській лікарні), Амброзію та Серафін – ми вже згадували. В наступні роки в «Будинку Гізелли» працювали з дітьми сестри Максиміліана, Норберта (згодом вона стала директоркою іншого католицького навчального закладу – «Будинку Марії»), Бонавентура, Вільгельміна, Віола, Бенігна, Корона, Агнеш, Грегорія, Бланка, Юдіт, Колунба, Гелена, Нолашка та Епіфанія. Станом на 1909 рік вчительками там працювали сестри Прісцилла, Вікторіанна, Георгіна, Пауліна, Любе та Елеонора. Газета писала, що ці старші й зовсім молоді жінки присвятили своє життя вихованню не власних, а чужих дітей; проживали далеко від своїх рідних домівок, від своїх батьків, не знаючи радощів сімейного життя, часто без визнання і піддані наклепам. На які наклепи натякали у пресі – невідомо, публічно «Будинок Гізелли» ніколи не був епіцентром скандалів.

Цікавою в навчальному закладі була традиція проведення святкових заходів. Кілька разів

на рік у «Будинку Гізелли» організовували різноманітні свята з концертною програмою: на Різдво, на Форшонг (свято-карнавал на знак початку весни, схоже на Масляну), на ювілей черниць чи королівські урочисті дати, на закінчення навчального року тощо. Вихованки закладу завжди дуже серйозно ставилися до цих подій. Вони мали право запросити на захід кого завгодно, тож вручали власноруч підписані запрошення своїм рідним, сусідам, друзям. Робили на свої ювілеї приємні сюрпризи вихованкам і монахині. Так, у 1912 році керівниця закладу сестра Ізабелла, відзначаючи 25-річчя чернечого постригу, замовила листівки із зображенням Ісуса та пам'ятним надписом, подарувавши по одній кожній маленькій вихованці школи. Дівчата були в захваті від такого подарунку, адже цим сестра Ізабелла показала дітям, як вона їх поважає.

Сестра Ізабелла померла від ускладнень, спричинених малярією, у 1921 році. Четвертою директоркою закладу стала сестра Плацида. «Чехословацький період історії «Будинку Гізелли»

католицькою Жіночою конгрегацією заклад започаткував гарну традицію проведення різдвяних ярмарків. Щодня протягом тижня, від 15:00 до 19:00 на таких ярмарках можна було придбати

різдвяні поробки, іграшки, дитячий одяг, плетені речі, вишиті скатертини та інші роботи вихованок школи. Працював також буфет, де продавали їжу та напої. Виторгувані ж гроші направляли на купівлю одягу та взуття для дітей із бідних родин.

На початку 1940-х у місцевій пресі обговорювалося питання про необхідність розширити «Будинок Гізелли» шляхом придбання сусідньої прилеглої ділянки (закладом тоді вже керувала остання директорка – сестра Шири (Марія Корлат)). Однак у роки Другої світової війни плани ці не були втілені в життя, а після її завершення радянська влада націоналізувала будівлю, виселивши з неї черниць. «Будинок Гізелли» став музичним училищем, саму Гізеллу теж вирішили сховати, замурувавши в ніші.

У 1972 році на подвір'ї школи з виходом на вулицю Духновича звели новий 4-поверховий корпус, тож розширення стара будівля все ж не уникла. В її стінах досі навчають дітей і молодих людей, котрі хочуть присвятити життя музиці. Як колись сестра Ільда терпляче огранювала там талант маленького Дежо Задора, так і зараз це роблять зі своїми учнями викладачі Ужгородського музичного фахового коледжу імені Дезидерія Задора.

Тетяна ЛІТЕРАТІ

«Про Захід»

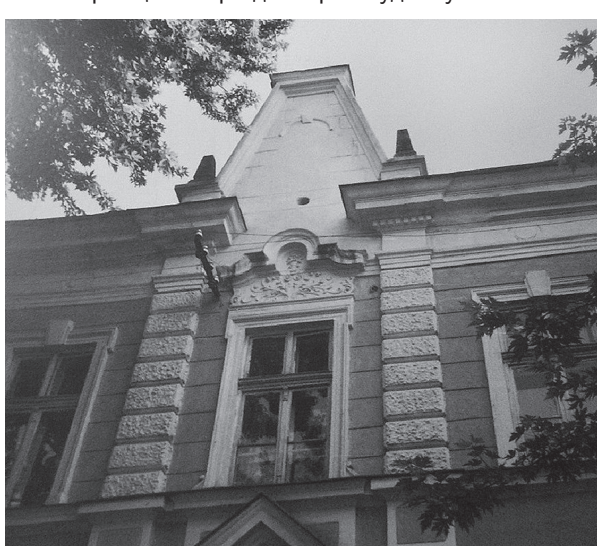


Фото початку 1990-х років – із книжки «Архітектурна спадщина Ужгорода» (П. Сарваш, 2018)



Відкрита у 1996 році скульптура Гізелли – на фото з альбому «Ужгород» (М. Басараб, В. Ньорба, 1997). Зверніть увагу на пошкоджене коліно скульптури – вочевидь, воно випирало і заважало, тож під час замурування його відбили

відзначився тим, що в закладі з'явилися класи з чеською мовою викладання. На той час державні школи вже не були в Ужгороді рідкістю, однак і тоді «Будинок Гізелли» тримав марку, навчаючи щороку понад 100 учнів. У 1930-х разом із римо-



ГОРОСКОП

ОВЕН

Тиждень, коли можна і треба ризикувати, правда з умовою, що всі наслідки ретельно прораховані, – інакше є ризик потрапити в неприємну ситуацію.



ТЕЛЕЦЬ

Добре зважте свої сили. Хоч би якою важливою була робота, дотримуйтеся режиму праці та відпочинку, щоб не довести себе до знесилення.



БЛИЗНЯТА

Ті, хто давно і наполегливо працював над якоюсь справою, наступного тижня будуть пожинати плоди своєї роботи. Можете розраховувати на солідну винагороду, високу оцінку.



РАК

Період не принесе кардинальних змін. Справи повинні йти своєю чергою – тільки в такому разі вдасться зробити все, що заплановано, і не вибитися зі заздалегідь складеного графіка.



ЛЕВ

Енергетичні сплески часто змінюватимуть ваш настрій зі знака "мінус" на "плюс", що не найкращим чином позначиться на взаєминах з оточенням.



ДІВА

Не варто вступати в конфлікти. Потужна негативна енергетика може похитнути душевну рівновагу. Небажано з'ясовувати стосунки, дозволяти собі в'їдливі зауваження і ризиковані жарти.



ТЕРЕЗИ

Навіть якщо близькі відмовлятимуть вас від поставленої мети, не варто змінювати свого рішення, щоб уже найближчим часом не пошкодувати про це. З новими знайомими будьте обачними, щоб не дати ввести себе в оману.



СКОРПІОН

Не варто спілкуватися з тими, хто викликає у вас негативні емоції, і, тим більше, вступати з ними в конфронтацію – енергетичне виснаження неминуче. Ваш девіз на цей період – помірність у всьому.



СТРІЛЕЦЬ

Необхідно рухатися вперед, не озираючись назад: спогади можуть позбавити вас енергії, необхідної для досягнення мети. Рішення з фінансових питань можуть тепер виявитися успішними, тож дійте сміливо.



КОЗОРІГ

Можливе відчуття стіни нерозуміння між вами й оточенням, тому важливі рішення краще відкласти. Не рекомендується брати на себе чужі обов'язки, хоч би як вас про це просили.



ВОДОЛІЙ

Можна братися до реалізації будь-якого потужного проекту – він буде успішним, якщо визначитися з реальною метою і стратегією для її досягнення.



РИБИ

І пасивність, і зайва активність протипоказані: діяти в усіх життєвих сферах необхідно спокійно, не поспішаючи, щоб нічого не зіпсувати. У жодному разі не можна давати волю сумнівам у своїх силах.



АНЕКДОТИ

– Боря, випрасуй свою сорочку, а то всі скажуть, що я в тебе взагалі нічого не вмю.

Качконіс і єхидна – єдині дві тварини, які одночасно "виробляють" і яйця, і молоко, що дає їм унікальну можливість робити свій власний заварний крем.

Якщо ви загубилися в лісі, не панікуйте – подивіться на мох. Зелений колір заспокоює.

Філософське питання вирішилося легко: склянка наполовину порожня або наполовину повна визначається так: наливаєте ви

до неї або з неї п'єте.

Ходять легенди, що можна прокинутися рано-вранці в понеділок

без бажання вбивати начальство, але це не точно.

– Моня, пригости Розочку цукеркою.

– Вона не хоче.

– А ти питав?

– Та що я, так не бачу?

Коли я був молодим – я був бідним. І через роки важкої, копіткої та чесної праці я більше не молодий...

– Ваш пес не кусається?

– Не бійтеся, добрих людей він не чіпає.

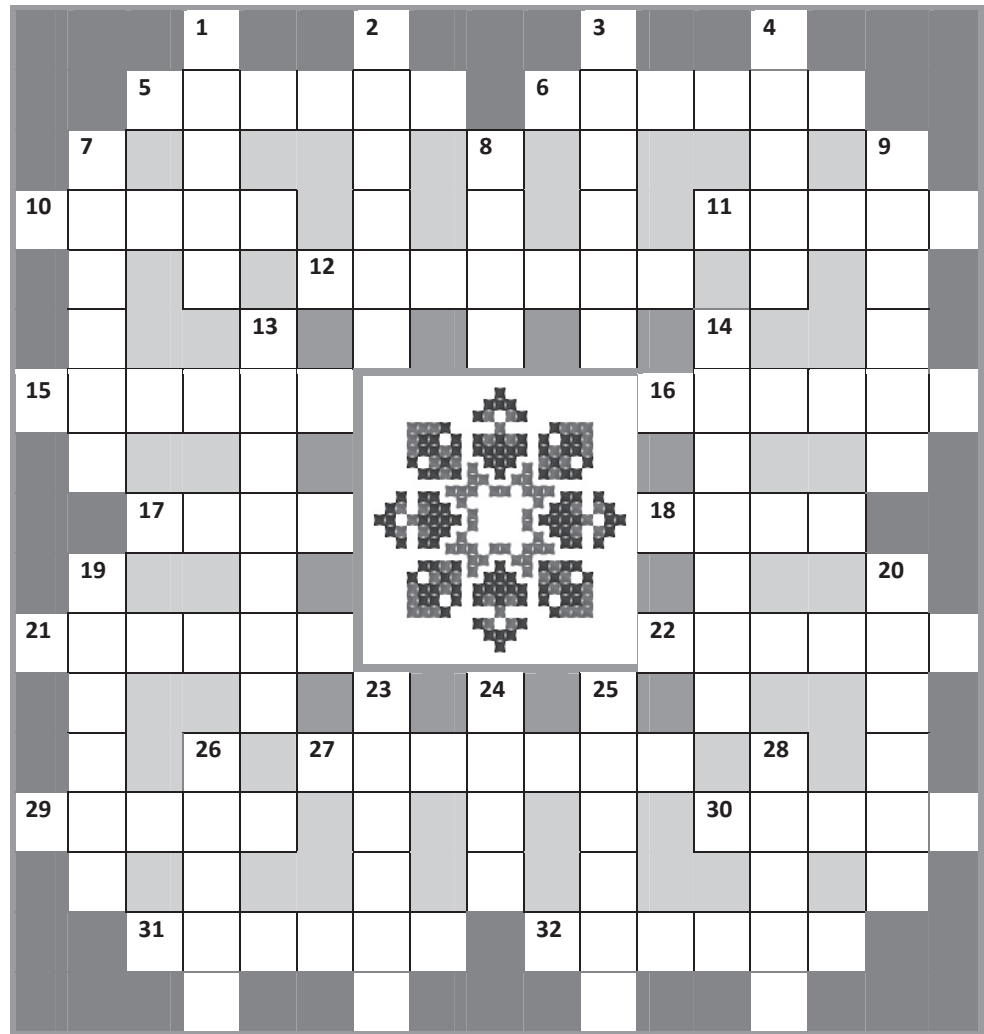
– Ви знаєте, я сам у собі не певен...



КРОСВОРД ДО ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ ВИШИВАНКИ

По горизонталі: 5. Елемент класичної традиційної української вишитої сорочки, бувають довгі та короткі. 6. «І в дорогу далеко, ти мене на зорі проводжала і ... вишиваний на шастя на долю дала» (із пісні). 10. «Візерунком стали символи України: і ..., й калина, сонях біля хати, шастя для дитини вишивала мати» (Л. Возняк). 11. «Вишиванка – біль на п'єдесталі, слава, воля, єдність, віра – ми. Журавлем курличе, кличе долі, стелить в ... взорами крильми» (Ю. Лазірко). 12. «Я по світу їду в вишиванці, аж дивуються ген журавлі, хай зустрічають в веселій багрянці – ... по землі» (Д. Яремчук). 15. «Хрестики червоні – то любов велика, а між ними чорні – мамина журба. Не журіться мамо, я вже не маленька і всі мої ... вкрила сивина» (Л. Ангел). 16. «Мені війнула в очі ..., та я нічого не везу додому, лиш згорточок старого полотна і вишите життя на ньому» (Д. Павличко). 17. «Вишивала ... синіми нитками – зацвіли волошки буйно між житами» (Л. Возняк). 18. «А українська вишиванка – ..., у ній народу код його душі, і кожному в ній зручно красиво, вдягнути ж вишиванку поспіши» (Н. Красоткіна). 21. «На українській вишиванці – ... вбралась у вінок, про тебе рідна вишиванко, співають гори і ліси, ти – є найкраще в світі вбрання і гордість рідної землі» (NN). 22. «Одягнімо вишиванки, друже, як одвічний предків таїсман, хай не буде серед нас байдужих і один в нас буде ...» (В. Дерій). 27. «Ту сорочку, що мама розшила, збережу – це ... душі, до грудей її ненька тулила, вишиваючи долю мені» (Л. Крилата). 29. «Вишиванка – дитинча кирпате, що квітки звиває в перепліт, материнські ласки, ... тата, прадідів пророчий заповіт» (Ю. Лазірко). 30. «Вишиванка рідна, ну хіба не диво? В ній ходити модно, стильно і красиво. Це мистецький витвір, це ... і казка, в ній душі наснага, й материнська ласка» (Н. Красоткіна). 31. Всесвітній день Вишиванки відзначають щороку в третій ... травня. 32. «Якщо ... хоче вишивати, знайдеться в неї голка, нитка, час. Зуміє всі відтинки підібрати, й шедеври вийдуть з під руки не раз» (Н. Красоткіна).

По вертикалі: 1. «Два кольори мої, два кольори: червоне – то любов, а чорне – то ...» (Д. Павличко). 2. «А тоненька нитка, як барвінок в'ється, а синенька ... милому сміється» (з пісні). 3. Пряжа з бавовни, призначена для вишивання. 4. «Вишивала я ... чудо-кольорами, бо він такий ладний, як садок весняний» (В. Хома). 7. «Білими по білим вишивала ..., до ниток вплітала всю любов серденька. Дрібно гаптувала росяні мережки, щоб не заростали у дитинство стежки». 8. Ім'я українського письменника, який першим поєднав вишиванку з буденним одягом і зображений у ній на 20-и гривневій купюрі. 9. Домашній птах, який у християнстві символізує схід сонця й перемогу добра над злом і якого зображують на вишиванках у зооморфних



(тваринних) орнаментах. 13. «Перша ниточка – бачите? – синя, поруч неї – шитво золоте! Вони творять удвох воєдино ... України святе!» (Є. Зозуляк). 14. «Через роки син прийшов додому, наче сонце ... на ньому, поклонивсь, припавши на коліно, та й промовив тихо: «Мамо рідна!» (О. Бугай). 19. «Вишиваночку – співанку вишила ..., я в кохану вишиванку весело вберуся». 20. Тонка напівпрозора, лляна або бавовняна тканина для вишивання. 23. Вишита частина сорочки, що закінчує її рукав. 24. «Вишита сорочка, як ... моя, веселково сяє, радістю буй, хрестиком узори, гладко кольори, бо вона найкраща в світі, що не говори» (Є. Безкозодовайний). 25. У жінок жакет й спідниця разом узяті, які також бувають з вишивкою. 26. «Наберу на голку я, ... кольоробовий: синій – доленька моя, вишня – цвіт

любви, фіолет то погляд твій, як достигла слива» (О. Кожемяка). 28. «На сорочці білій хрестики червоні, мов вогонь, гарячі калинові ..., вишиті з любов'ю, ненькою святою, щоб життя стелилось стежкою легкою» (В. Войтко).

Склав Мар'ян Слоцький

ВІДПОВІДІ
По горизонталі: 5. Руків'я. 6. Руків'я. 10. Візерунок. 11. Біль. 12. Калина. 15. Земля. 16. Сивина. 17. Нитки. 18. Життя. 21. Вінок. 22. Третій. 27. Материнська ласка. 29. Курча. 30. Травень. 31. Птах. По вертикалі: 1. Червоний. 2. Нитка. 3. Пряжа. 4. Вишиванка. 7. Хома. 8. Шевченко. 9. 20-гривневий купюр. 13. Журавель. 14. Синий. 19. Бугай. 20. Тонка. 23. Рукав. 24. Рукав. 25. Жакет. 26. Вишиванка. 28. Кожемяка. 29. Кожемяка. 30. Кожемяка. 31. Кожемяка. 32. Кожемяка.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678
у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910.

Номер видруковано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.
Тираж 1050 екз. Замовлення № 774.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" для індивідуальних передплатників – 41807, для юридичних осіб – 01807.